Startnotitie NPLG

1. Introductie

10 juni 2022 is de startnotitie Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) naar de kamer gestuurd[1]. In de startnotitie is een kaart verwerkt, met daarin richtinggevende emissiereductiedoelstellingen per gebied die opgeteld zorgen voor het behalen van de landelijke doelstelling voor 2030. Hierbij schetst de kaart in de NPLG een emissiereductie van 39kton NH3 om ten minste de wettelijke omgevingswaarde van 74% onder de KDW te behalen. Bij doorrekeningen van het RIVM leidt een emissiereductie van 39 kton NH3 naar verwachting tot circa 81% (met enkele procentpunten onzekerheid) onder de KDW in 2030. In de startnotitie wordt de methode en de uitgangspunten beschreven.

Na publicatie van het advies van Remkes heeft de minister de kaart teruggetrokken, deze heeft momenteel (februari 2023) dus geen status meer.[2]

Ten behoeve van interdepartementale besluitvorming en advisering zijn met behulp van de rekensystematiek van Financiën destijds diverse berekeningen gemaakt, waaronder impact van het kaartje op landbouw en de budgettaire gevolgen. Deze achtergrondnotitie licht deze berekeningen en de aannames daarachter toe. Analyses en adviezen die betrekking hebben op deze berekeningen zijn eerder ook op verzoek van de Kamer publiekelijk beschikbaar gemaakt.[3]

2. Methode en aannames

Vanuit het RIVM is de data achter de kaart met richtinggevende emissiereductie-doelstellingen per gebied beschikbaar gesteld. Van elke hexagoon/km2/bedrijfslocatie is de voorziene emissiereductie gerapporteerd van het gebied waar deze hexagoon/km2/bedrijfslocatie deel van uitmaakt.

De richtinggevende emissiereductiedoelstellingen waren nadrukkelijk doelstellingen en het startpunt voor het opstellen van provinciale gebiedsprogramma's. Die maatregelen zijn dus nog niet ingevuld. Om tot een inschatting van de gevolgen van de doelstellingen voor de landbouw en breder te komen, is een stap naar concrete maatregelen wel nodig.

Om tot die stap te komen, zijn de volgende aannames gemaakt. De aannames worden beschreven in de achtergrondnotitie 'Bouwblokken voor Natuurherstel'. Deze aannames betekenen op zichzelf niets voor de maatregelen die daadwerkelijk in een gebied worden genomen. Zodra er meer zicht is op welke maatregelen concreet beoogd of overwogen worden, zouden berekeningen in deze achtergrondnotitie kunnen worden verfijnd.

De resultaten zijn, vanwege de onzekerheden in de analyse, indicatief bedoeld en dit onderzoek dient derhalve te worden beschouwd als orde-grootte onderzoek naar de

---

[1] https://open.overheid.nl/repository/ronl-957152a40e305ec279cee2f0104e86013339b9c1/1/pdf/startnotitie-nplg-10-juni-2022.pdf
[2] Kamerbrief met appreciatie rapport-Remkes 'Wat wel kan' | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl
[3] Problematiek rondom stikstof en PFAS | Tweede Kamer der Staten-Generaal

haalbaarheid van het beleid beschreven in de startnotitie NPLG. Hierbij zij nogmaals vermeld dat de mogelijkheid er ligt om aanpassingen te doen op de gemaakte aannames.

3. Resultaten

Onder bovenstaande aannames leiden richtinggevende emissiereductiedoelstellingen, zoals beschreven in de startnotitie NPLG, tot de uitkomsten beschreven in tabel 1. Onderstaande tekst dient om toelichting te geven bij de uitkomsten.

De kosten van de maatregelen die genomen worden om de emissiereductiedoelstellingen zoals beschreven in de startnotitie NPLG te halen, tellen op tot een totaal van 37 miljard euro.[4]

De CO2 reductie heeft betrekking op de reductie van vee en de lachgas reductie, CO2-equivalent, komt voort uit lagere emissies van lachgas uit mest. De CO2 reductie van veenweide, komt uit op 1,7 megaton. De emissiereductie van ammoniak betreft veld en stal reducties.

Het percentage natuurgebied onder de KDW komt uit op 81%, zoals in de startnotitie NPLG. In de berekening wordt gerekend met dat alle landbouw locaties zich aanpassen gebruik makend van één van de volgende drie sporen: innovatie, extensivering of bedrijfsbeëindiging.

Uitkomsten	Waarde
Totale kosten[4]	37 miljard EUR
CO2 reductie	10 megaton
Ammoniak reductie	39.0 kiloton
% onder KDW	81%
Natuurinclusief grondoppervlak	7.000 km2
% locaties - innoveren	31%
% locaties - extensiveren	53%
% locaties - bedrijfsbeëindiging	17%
% locaties – geen verandering	0.0%
Krimp veestapel	31%
KRW opgave beekdalen behaald	-

4. Conclusie

- In de startnotitie NPLG is een kaart met richtinggevende emissiereductiedoelstellingen opgenomen. De kaart is inmiddels van tafel.

[4] In deze achtergrondnotitie wordt gerefereerd naar de 'kosten' van een maatregel. In het geval van extensivering en bedrijfsbeëindiging is dit het verlies in bedrijfswaarde door de maatregel; in het geval van innovatiemaatregelen zijn het de kosten van de benodigde investeringen (zie achtergrondnotitie 'Bouwblokken' voor toelichting van definities). Dit cijfer zegt niet wie deze kosten draagt (publiek of privaat)."

- De resultaten beschreven in deze achtergrondnotitie geven een grove schatting op ordegrootte van de gevolgen van de emissiereductiedoelstellingen zoals opgenomen in de startnotitie NPLG, conditioneel op de veronderstelde set aan maatregelen. Een veronderstelling was nodig, aangezien er nog geen concrete maatregelen zijn ingevuld.
- Onder de aannames zoals gedaan in deze achtergrondnotitie, zouden de richtinggevende doelen niet met enkel het beschikbaar gestelde budget van het Transitiefonds kunnen worden gerealiseerd. Voor het behalen van de opgave zijn echter ook andere middelen beschikbaar waaronder budgetten bij de provincies, de middelen uit de structurele aanpak (april 2020) en het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid.